

Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár, kerületünk képviselője f. hó 29-én, áldozcsütörtökön délelőtt 11 órakor tartja beszámolóját Salgótarjánban a főtéren.

Esküdjetek!

A nagy természet tavaszi pompába öltözködött. Az újjászületés fenséges misztériuma zöldbe s virágerdőbe borított erdőt, mezőt, hogy hirdesse a legszebb évszaknak, a remények évszakának diadalmas időszakát. A Nap melege érleli a kenyeret adó áldott magvakat; pirosra festi a sápadt gyümölcsöt s azt s édességet olt bele. Erdő, mező hangos a madarak örömteli énekétől, csattogva dicserik a Teremtő végtelen irgalmát, aki gonddal a mezők lilomait s táplálja az ég madarait. S mi dolgoz emberhangyák reménykedve fohászkodunk az ég végtelen szurja felé, bizakodva abban, aki mindnyájunk édes Atyja s szerető Gondviselője.

A tavasz legszebb napja mégis a vérell megöntözött, babérkoszorúval felékesített „Hősök Ünnepe” napja. Egy világégésnek kellett bekövetkeznie, hogy magyar hősök, magyar vezérek ünnepét ünnepelhessünk. Mintha a magyar nép ezer éves dicső történelme nem a magyar hősök napjának végtelen láncolata lenne. A magyar hősiességek, az izzó magyar hazaszeretetek, a lángoló magyar fajérzésnek és akaraterőnek aranybetűs krónikája a magyar história, amelynek szebbet s eszményibbet kevés nép tud felmutatni a nemzetek történelmének színterén.

S a világtátratóra, nemzetünk összeomlása, ezeréves hazánk feldarabolása alkotta meg a magyar hősök ünnepének igazi napját. Annak a magyar vitéznek nap-

ját, aki az egész világ fegyveres erejével szemben egy évezred magyar vitézségével állt csatarendbe. Annak a magyar vitéznek, hősnek a napját, aki vére hullásával, élete feláldozásával, tagjainak otthagásával szentelte fel a csatamezőket a magyar fájdalom oltárára.

S a hősök napján újra összegyűlünk mi elők, megmaradtak s az ifjúság a Hősök szobra előtt, hogy kegyelettel áldozzunk a magyar szabadság s az igaz magyar ügy szent vértanúinak. S a megemlékezések e dicső, de keserű napján újra peregen le előttünk a magyar katona nagyszerű tragikum. Mint egy isteni színjáték vonuljon el előttünk a csatateret összes borzalma s nagyszerű diadala. A Döbördő pokla, az orosz siklás mocsaras vesztőhelye, a francia és német hadterek tébolyító örvénye s mindazok a helyek, ahol a magyar katona vére hullásával írta be nevét a halhatatlan nemzetek soraiba. De jusszon eszünkbe — s akkor markolja össze szívünket a kintző s hasogató fájdalom a háború özvegyeinek s árváinak egek ostromló jalkiálata, akik itthon rongyokba burkolva, egy darab kegyelemkenyeren tengődve eszik a nemtörődömség, a könny és elfáradt keserű alamizsnát azért, mert férjük, atyjuk s gonдозójuk életüket áldozták fel, vérüket ontották egy szent eszméért s idegen földben, ismeretlen hantok alatt almodnak egy szebb és boldogabb magyar hajnalhasadásról és magyar feltámadásról.

S ti ünnepi szónokok és szavalók, akik hivatva vagytok e nap-

fenységességét méltatni, ne csak magyar dicsőségről, s soha el nem hervadó magyar hősiességről beszéljétek. Takarjátok fel azokat a rut sebeket is, amelyek a világ-háború fényességes ragyogását homályba takarják. A szívünbe markolatok, a lelkünket tépjétek ki szavaitok lángoló keserűségével s mutassatok rá azokra a szörnyű sebekre is, amelyeken keresztül vérzik el a megcsontított, letipott szegény magyar Haza minden jövőbeli reménye. Takarjátok fel a hatalmasok cinizmus részvéltenségét is, amellyel szívtelenül elnéznek a magyar herosi kor hadi-drokkantjai felett, akik végtagok nélkül, látás nélkül, súlyos testi s lelki betegségekkel terhelve jöttek el a magyar dicsőség hárctereiről, hogy itthon jutalmul néhány fillér kegydi, szánalmas s unalmas mosoly s esetleg a Hősök Ünnepe egy leereszkedő kézsorítás legyen jutalmuk. Hozzátok el a hadiárvak könnyeit, a hadiözvegyek siránkozó jajpanaszait, hozzátok el a nyomorúságukba burkolt reménytelenségük viaszatlan jelenét is, hogy láthassuk mi a jutalma azoknak, akik legdrágább kincsüket, atyjukat s férjüket adták oda egy jobb magyar jövőért.

S a szavatok ne a kímélet szava legyen! Súlyos porölycsapások legyenek azok, amelyek döngessék a magyar állapotok megalkuvó, mindent elfogadó s lebecslő a nemzeti ébredést, öntudatot s magyar akaratot elzáró, berozsádott vaskapuját. Döngessétek meg súlyos csapásaitokkal elavult lelkismeretünk, hogy annak marados szava remegtesse meg elfá-

sult, közönyös lelkünket s lemondó faji s nemzeti tehetetlenségünket. Szavaitok mint az élő szó szava harsogjon, hogy elég volt már az ünneplésből, a keserűségből, a fádalmából s a nyomorból, amely elsovasztja lassankint magyar önértetünk utolsó hajtását is s hogy eljött az ideje a leszámolás órájának is, amellyel ezeréves Hazánk ősi határait, fenyevekekkel zugó hegyeit, aranykalászt termő rónaságait akarjuk visszanyerni. Hogy eljött a cselekvések s tettek ideje, amidőn mi, maroknyi magyarok Botond buzogányával verjük le Trianon átkos kapuit, hogy lássa a világ a hazugságok, a cselszövények lim-lomos szemétpiacát. S hogy eljött az ideje már, amidőn nem alázódó kéressel, könnyörgő gőnyedéssel hajlongunk már a világ hatalmasai előtt, hanem felemelt fővel, előre szegett fejjel, de fegyver-markolva követeljük ősi Hazánk megcsontíthatlan határait.

S ti Ifjúság, amely hitet, reményiséget, s egy jobb s szebb magyarságot való bizakodást vagy hivatva teljesíteni: szívd magadba a Hősök ünnepének magasatos s fenkölt ígeit. S ezen ígék enyhét adó balzsamként hulljanak szívetekre, hogy abból egykor nemzeti feltámadásunk magva s leendő szabadságfája sarjadhasson ki. Ti, a magyar nemzet reménye, legdrágább kincse gyujtsátok fel szívetek oltárát, hogy lobogva éghessen a magyar hazaszeretet s fajszeretet soha ki nem alvó lángja.

S ti Katonák, akik mint egy ércszobor álltok majd a Hősök szobra előtt, szívetek teljen meg a

„A MUNKA TÁRCAJA”

A Karancs Bércsei között.

Turisztikai, történelmi, földrajzi és irodalmi glosszák a Karancsról. Írta: **Vadkörtty Béla** btárs. tan. Etes-Albertaknán.

I. Ki a határba.

Az ember tüdejét sokszor kinozza a forró lehelet, mely a gyárak kúrtóiból a lakások ezreiből, a kenyérférő ló-futó és roskadásig dolgozó „fehér rabszolgák” óriási tömegéből árad ki a levegőbe.

S Istennek szabad ege már a győződik mindenki, amikor meg robbanásig feszültek az idegzálak a mindennapi élet megszokott képei között, amikor a gondnok, a bántalmak, a családokok légyrajzas módjára szongják körül, amikor érzi, hogy a világ vásári zajából menekülnie kellene valahová, valamire „ki a határba” a nagy természet üde légkörébe, a lombos fák közé, a virágos mezőkre, a csobogó patakok mellé, a madárdalok, röfögőfűtő erdők sűrűjébe, ahol egyedül lehet a Teremtő paradicsomkertjében s a csöndnek édes muzsikáját élvezheti.

Mert a nagy természetben mindenhol Istennek a lehelete, a szabadság levegője érint minket. Erről beszél a sarjádó fűszál halk susogása, a tücsökök egyhangú ciripelése, a vadgalambok bugása, csermelyek zúgása, szellők szuttogása, virágok mosolygása...

A természetszeretet közelebb visz bennünket Istenhez, a világ alkotójához, mindnyájunk legfőbb Urához. Azért írja a költő, Isten lelkenéke parányi szikrája:

„Ha fáj az élet ezernyi buja-gondja
Bus árkaít a homlokodra vonja,
Eredj, hol a virág a keblét kitárja,
Ki a határba!

Az őstermészet szuttog itt körülled,
A hajló bokrok jöttödnön örülnek
Tündérláomra hús helyet kínálva:
— Ki a határba!

Igazga évek szálltak el fölötted
S te ember, küzdmedben efeledted,
Hogy itt a béke, a harcok virága:
— Ki a határba!

A selymes, tarka szirmokat ha nézed,
Nem gondold meg, mily gondos művészet,
Lehelte lelkét egy kicsiny virágra:
— Ki a határba!

Romlott az élet: élmélygő az ábránd:
Az élv se boldogít, a vágy tovább bánt:
Fáradt a lélek, elszibbaszt a láma...
— Ki a határba!

Ki a határba, hol a dal terem,
Hol tisztá — mint a lég — az érzelem,
Szívünk emeljük tisztító imára
Kinn a határba!

(Radványi Kálmán)

Mert kinn a szabadban... távol minden zajtól, csak a Mindenható vesz körül bennünket, lelkünk szebbé lesz, mert szívünk megtisztult minden salaktól,

büntől, szennytől, mocsoktól, ami hozzá-tapadt a betevő falatért folytatott harcokban... igazi szépséget s hamisítatlan belső boldogságot érzünk.

S ha igaz az, hogy testi és szellemi életünknek, egészségünknek megővése és megőrzése, megújítása és felirrésztel céljából szinte kizsákmányoljuk a természetnek, Isten templomának kimeríthetetlenül gazdag kútforrásait; úgy az is igaz, hogy vallásosságunknak és erkölcsi életünknek érdekében is föltétlenül kiaknázhatjuk s gyümölcsözteszethetjük a nagy természetben rejlő kincseket különösen akkor, ha a vallásos életnek emlékeivel, eszközeivel találkozunk.

A római katolikus anyaszentegyház legnagyobb szentjei, csaknem kivétel nélkül a nagy természetnek szabad elől érték el lelküknek legnagyobb tökéleteségét...

Prohászka Ottokár, a magyar katolikus egyház egykori főpápa, a filozofus költő s jeles szónok azt mondotta:

„A világ az Istennek szeretettől ihletett alkotása, a legszebb és leggyönyörűbb költemény; mily mulasztást követnénk el, ha nem gyönyörködünk benne!” (Gondolatok egy májusi sétán) néhai Zubriczky Aladár dr. volt egyetemi tanár tudós kath. pap „Krisztus és a természet” c. munkájában pedig azt mondja: „a városi élet gyilkos gőzei, melyek lefojgák a lelket, lassankint fölszabadulnak (kinn a természet remek kertjében) a

napsugár, a hó, a szűzies ormok, az üde levegő, a fenyőbálsam, (a fák illata) a pázsitos rét, a madárdal, mind úgy hatnak (az emberre), hogy elpárolgotatnak minden mentelt, s érezzük, hogy nap után emberiebbek, keresztényiebbek leszünk s ha örökké ott maradhatnánk (kűnn a vadvirágos, lombutsógóssos szent természet bűbajos ölen) talán szentekké is válhatnánk.” (Vasárnapok a Tátrában)

Ezért van az, hogy az emberek milliói lelkesedetten keresik fel a magányos csendes, zajtalan erdők mélyében épült imaházakat, kápolnákat, kegyhelyeket.

A nagy természet játékon befolyásai között épült oltárok mellett önkéntelenül is érzik az alábbi gondolat győztető varázsát:

„Emeld fel szívedet
Közel van itt az Eg,
Ha Jézus szenvedett
Te zugni mersz-e még!
Küzdj és ne ingadozz
S e jellen győzni fogsz.”

(A karancsi kereszt felirata, néh. Káposztássy Imre karancseszűi prepost plébánosától.)

(Folyt. köv.)

Hivatalos órák a városnál május 15-től szept. 15-ig bezárólag d. e. 8 óráig, d. u. 2. óráig tartanak.

Meghívó. A piactéri óvodások május hó 31-én (szombat) d. u. 5 órai kezdettel a Róm. Kath. Olvasókör helyiségében évszázadon át tartanak, amelyre tisztelettel meghívjuk az igen tisztelt „Óvodafelügyelő Bizottság” tagjait, a kedves szülőket és minden gyermek barátot... Övönök... Músort... 1. Hízek-egya. 2. Üdvözlő vers. 3. Énekes svéd torna. 4. Versek. 5. „A hajnal” énekes táncos jelenet. 6. Versek. 7. Magyar tánc. 8. „A kis pásztorleány álma” mesejáték. 3 felvonásban. 5. Bucsuzó beszéd.

A tanítók önképzőköriében. Pedagógiai Szemináriumban a sálgótarjáni járásban működő tanítóság, legutóbbi tanügyi értekezletén Kisterenyén elhatározta, hogy legközelebbi pedagógiai szemináriumi összejövetelén a magyar nyelv tanításának módszeréről fog vitatkozni. Csillik Mihály műtárgyfelügyelő áll. el. isk. tanító, a Madách Társaság tagja fogja a vitát befejezni szakszerű értekezéssel. A nyelvtan köréből, a helyesírással összefüggőleg a kir. tanfelügyelő óhajára, Vadkerti Béla Etes-albertnak bányatársulat tanító aki szintén Madách Társaság-beli tag vállalt demonstráló „gyakorlati tanítást” a tanítóság nagy érdeklődéssel viseltetik az ügy iránt.

261/1930 vht. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a starjáni kir. járásbíróságnak 1930. évi 3428/3 számú végzése következtében dr. Lauffer Samu ügyvéd által képviselt Kohn Lipót és családai javára 158 P. 45 f. 1 s. j. ár. erejéig 1930. évi január hó 21-én fogatott elkövetett közelettel végrehajtás után le és felül foglalt és 1350 P.-re becsült közelettel ingóságok u. m.: tányérméreg, pohárszékény, asztalok, lócsák, lovak stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sálgótarjáni kir. járásbíróság 1929-ik évi Pk. 4505/2 sz. végzése folytán 158 P. 45 fillér tőkekövetelés ennek 1929. évi május hó 6 napjától járó 9%, kamatai eddig összesen 85 P. 44 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Karancsalján leendő megtartására 1930. évi május 30-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívhatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becslésről alul is elölnek adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Sálgótarján, 1930. ápril. 30-án.

Török
kir. bír. végrehajtó.

Eladók 7 darabból álló fuvós hangszerek érdeklődni lehet a Hirschgyári olvasókör vezetésénél.

Figyelemztetés. Ismétellen előfordult, hogy főként gyermekek és éretlen egyének egyes helyeken áthaladó járműveket (automobil, motorkerékpár) követve vagy egyéb tárgyakkal megdöböltek. Ezt a joggal kilógatható viselkedést a legnagyobb szigorral fogom megtorolni. A tetteseket meg fogom büntetni s amennyiben a bűnvádi eljárásra is fog alap adódik azt meg fogom indítani. Felhívom a szülőket is hogy gyermekeiket ebben az irányban oktasd ki. Rendőrkapitányság vezetője.

Felhívás a gyümölcstermelők-höz. Az egészséges, létegmentes gyümölcsöt sokkal könnyebb eladni, sőt a külföldi piacok meg is követelik a hibátlan árut, hisz sok ajánlat közt válogathatnak a nagy kínálat közt. A gyümölcstáskák növényi és állati kártevő ellen történő fel védekezés után most már nagyon időszerű az alma és körtefák, valamint a szilvafák permetezése. Ezt közvetlenül a virágzási után kell megcsinálni, 1/2 százalékos bordó lóval (100 liter vízben fél kilo rézgálic, fél kilo égetett méz), amelyhez száz literenként 30-40 gramm Arzolát, azaz schweinfurtti zöldet adunk. Ezt a permetezést három

T.	Sa.	Sa. T.	T.	Gy.	T.	Gy. Sa.	Sa.	Sa.	Állomások	Sa.	Sa.	T.	Gy. Sa.	Gy.	T. Sa.	T.	Sa.
370	312	412	348	304	378	406	318	320		319	317	377	407	303	373	371	311
1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.		1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
	243	520				1004	1616	1954	i. Szolnok	842	1125		1421	1935	2242		324
	600	920			1004	1740	1920	2315	Budapest keleti	520	930		1107	1618	1921		2251
	621	941			1415		1938	2336	Rákóc	459	914						2337
	345	520					1616	1820	Szolnok	842	1421						324
	730	1053				1816	2027	038	Gödöllő	402	822						2128
	649	1014			1449	1740	1950		Veresegyháza	441	847		1036	1543	1837		
	759	1123			1402		2053	112	Aszód	312	739		1200	1633	1930		
	450	800			1506		1838	1838	Balassagyarmat	721	1040		1016	1520	1807		2054
	450	800			1300	1846	2128	207	Hatvan	625	701		1721	1721	2320		2330
2335	500	800			1537	1400	1848	2020	Miskolc szem. p.u.	225	901		1091	1594	1741		2007
	510	803			1250	1400	1620		Eger	642	953		944	1444	1554		2325
	004	518			807	1340	1745	2031	Szolnok	630	1028		1322	1725	2047		2330
505	853	1341			1308	1426	1537	2100	Eger	611	941		1501	1842	2330		2330
512	900	1348				1908	2139	218	Lőrinczi	213	652		1517	1705	2028		2245
521	910	1357			1548	1913	2144	225	Selyp	207	647		934	1539	1957		1957
530	918	1406			1553	1920	2151	234	Apcazgyvasztó	200	641		929	1433	1523		1951
537	924	1412				1926	2157	242	Jobbágyi	152	634		916	1429	1513		1944
602	942	1438				1930	2201	247	Szurdokpuszti	147	629		911	1506	1936		1936
609	948	1445			1607	1942	2218	302	Pásztó	136	619		901	1451	1931		1931
618	0955	1453				1947	2223	308	Mátrászöllös	121	610		855	1414	1451		1921
						1953	2229	315	Tar	115	605		849	1427	1435		1909
									Mátraverebély						1427		1904
									Szt.-kuli k.	110	600		843		1419		1859
626	1002	1501				1958	2234	322	Nagybátóny	104	554		837	1400	1410		1853
635	1010	1514			1619	2004	2240	330	Kisterenye	055	546		829	1354	1348		1838
645	1020	1524			1624	2011	2248	342	Parád	455	704		1130	1736	1736		455
	849	1150			1150	1739	2133		Miskolc szem. p.u.	839	953		1559	2047	2047		
	500	800			800	1400	1848		Eger	740	941		1517	2028	2028		
	518	807			807	1426	1859		Vizslás	048	540		823		1340		1832
655	1028	1534				2016	2253	350	Zagyvaplálva	041	533		816		1332		1825
706	1036	1549				2023	2330	359		035	528		811	1343	1325		1819
713	1041	1556			1636	2027	2304	405	i. Salgótarján	015	519		711	801	1340	1315	1941
723	1046	1601	1341	1637	1810	2037	2308	415	Salgótarján főter	006	514	702	757	1336	1310	1932	1754
733	1056	1610	1351	1641	1821	2050	2315	427	Salgótarján főter	015	519	711	801	1340	1315	1941	1759
801	1113	1631	1419	1653	1849	2118	2334	445	Salgótarján főter	006	514	702	757	1336	1310	1932	1754
	1327	1750		1727		2300		723	i. Somoskőújfalva	2340	500	640		1323	1247	1910	1735
	1351	1814		1743		2331		747	Fülek	2230		617		1244			1648
	1640	2048		1920		610		955	Zólyom	2206		540		1225			1624
	2137	228		2147		1100		1223	Ruttká	2014	204		2308	803			1320
	2215	312		2215		1247		1247	Zsolna	1757	2308		2216	734			918
	724	919		724		1827		1827	é. Kassa	1730		2216		2353			734
									i.	1145	1748						2353